

ב ביקר יום שלישי השבוע נעל שער מחנה האסירים מעשיהו ברמלה מאחורי גבו של אסיר משוחרר בשם דוד יעקובוביץ. הוא עזב את שער בית הסוהר אחרי שריצה תקופה של 10 שנות מאסר, בתוספת יומיים של עונש עבור נסיון להבריח סיר גריות אל תוך בית הסוהר. כמעט למחצית תושבי המדינה, שעלו או התבררו אחרי הקמתה, אין שמו של יעקובוביץ, האיש שמד עד לפני שבע שנים במרכז של אחת מן פרשות הפשע והמשפט המסעירות ביותר בתולדות המדינה — אומר ולא כלום.

דוד יעקובוביץ נשפט ונדון בעתון רצח ואונס בגן מאיר שבתל-אביב, בין ה-21 ל-22 באוגוסט 1949. הוא נידון על-ידי בית המשפט המחוזי למות, בתקופה בה טרם בוטל עונש המוות בישראל. הוא היה אז האסיר היחיד שלבש את המדים האדומים של הנידונים למות. תליין בריטי אף הביע את נכונותו לבוא לישראל כדי לבצע את גזר הדין. אולם בית המשפט העליון, יוק, בפניו הובא ערעורו של יעקובוביץ, החליף את עונשו ל-15 שנות מאסר, מהן הופחתו שלוש בעבור התנהגות טובה, עשר שנים הן תקופה ארוכה, ארוכה מאוד. על יעקובוביץ עצמו הן לא השפיעו באופן קיצוני. אמנם שיבה זרקה בשער האיש שהוא כיום בן 44. קומתו שחה כי מקצת, ואותות-הכלא ניכרים היטב בעיניו ובתורפניו. אולם רוחו של יעקובוביץ לא נשברה. הוא נשאר אותו אדם מטופח ובעל הופעה נעימה ומלבבת. אין ניכרים בו אריות של דיכאון נפשי.

למרות שבית המשפט על כל שלביו קבע בצורה שאינה ניתנת לערעור את אשמתו של האיש, המשיכה פרשתו הסוערת להכות גלים בכל מקום שהתעוררה. בכל מקום נח לקו המתחכים לשני מחנות קיצוניים — אלה שהאמינו בכל ליבם באשמתו, ואלה

לפני תשע שנים כיסה דוד יעקובוביץ את פניו בידיו כאשר נידון למוות בתליה יעקובוביץ יוצא

בתל-אביב עד שעה 11 בלילה. יעקובוביץ לא הצליח להביא כל הוכחה לאימות האלי בי שלו.

● התביעה הביאה טענת מודוס אופרנדי — טענה משפטית שפירושה שיטת ביצוע, המבוססת על ההנחה שרוב הפושעים נוהגים לבצע את פשעיהם באותה צורה. התביעה הביאה עדות של סרן בצה"ל, שהותקף גם הוא כמה חודשים קודם לכן בגן מאיר, וזיהה את יעקובוביץ כאיש הדומה לזה שתקף אותו ואת נערותו.

● בביתו של יעקובוביץ נמצאה חבילה שהכילה כ-40 תמונות של נערות. התביעה הצליחה לאתר כמה מנערות אלה, שטענו כי התמונות נגנבו יחד עם ארנקיהן בגן מאיר. הן סיפרו כי מאוחר יותר קיבלו את ארנקיהן בדואר, ללא התמונות.

מגידו, אלא ששומר בית החלוצות שהיה עמו, יעץ לו להזעיק משטרה. הוא עשה זאת בלי-היסוס, חזר אל הבחורה, נשאר שם עד שהגיעה המשטרה.

אולם האליבי של יעקובוביץ, שהיה אז נשוי, אב לילדה בת חמש, לא עזר לו. הוא הועמד לדין כנאשם בפשע הכפול. התביעה הביאה נגדו שורה ארוכה של הוכחות:

● עדותה של נעמי שטיין היתה העדות המכרעת נגד יעקובוביץ. נעמי זיהתה אותו במסדר-זיהוי שנערך בבית-החולים. הצביעה עליו בבית-המשפט ללא צל של ספק כאיש שהיכה אותה ואת דניאל במוט ואנס אותה אחר-כך.

● על בגדיה של נעמי נמצאו חתי ורע עקרי. בדיקה רפואית הוכיחה כי באותה תקופה היה גם ורעו של יעקובוביץ עקר.

● המשטרה הצליחה להרוס את האליבי של יעקובוביץ, הביאה עדויות של אנשים שטענו כי ראו אותו באותו יום בקפה רענן

טרה אדם החשוד במעשה האונס והרצח גם יחד. היה זה דוד יעקובוביץ. הוא לא היה זר למשטרה. הוא היה האיש אשר בחצות אותו לילה הוזעק את המשטרה באמצעות טלפון בבית-החלוצות הקרוב, נשאר במקום עד שהגיעה מכונית המשטרה, מסר עדות כי עבר במקרה דרך גן-מאיר, ומצא בחורה גור נחת שביקשה ממנו להזעיק את מגידו-אדום. הוא מסר אז אף את כתובתו.

● עתה, אחרי שנעמי זיהתה את מועיק העורה כאיש שביצע את הפשע, הוטל הד חשד העיקרי עליו. ליעקובוביץ היה אליבי משלו: באותה תקופה הוא היה במצב של ערב שיחרורו מהצבא. הוא בילה במשך היום במחנה צבאי בבית-לחיים, תפס טרמפ לילה, במכונית של קצין-צבא שהסיע אותו עד לרחוב דיזנגוף בתל-אביב. שם ירד ב שעה אחת וחצי בלילה. בדרכו לביתו שב רחוב תחכמוני 14. עבר דרך גן-מאיר ומצא את הבחורה הפצועה. הוא מיהר להזעיק את

שכבר כי הוא נפל קרבן לצירוף מאורעות טראגים. כמעט לא היתה עוד פרשה משפטית בישראל שפילגה בצורה כזאת את הציבור. הפרשה כולה החלה שעה שאל בית-החולים העירוני הדסה בתל-אביב הובא בליל ה-22 לאוגוסט 1949 צעיר פצוע שסבל מן שטף-דם במוח. כל המאמצים להוציא מפיו דבר על נסיבות פציעתו עלו בתוהו. היה זה דניאל פקטורי (25), חבר קיבוץ גן-שמאל ומדריך בקן השומר-הצעיר בתל-אביב, נשוי ואב לבת, שהיה ידוע בתור קומפוזיטור, לו נשקף עתיד גדול. בעוד הרופאים מטפלים בו, הובאה אל בית-החולים צעירה בת 20, בהירת-שיער ודקת-גיורה, פצועה אף היא בראשה ומגולגלת בדם. לפני שעה הביא הגנה בחור נורא דומה לך, הפלטי אחד ה אחים שנשא את אלונקתה. למרות שלא היה דמיון רב בין העצמי הפצוע לצעירה, היה קשר ביניהם. נעמי שטיין היתה אחות-למחצה של דניאל פקטורי, בת לאותו אב, עורך-הדין מרכזי שטיין. קשר נוסף בין השניים — שניהם נפצעו באותן נסיבות.

★★★
עדות בתנועות יריים

מ וד הוכחות אלה ניסתה הסניגוריה להוכיח את אי-אשמתו של יעקובוביץ בעזרת שורה של הנמקות. תחילה היה זה עורך-הדין יעקב בנימיני, מגדולי פרקליטי הפלילים במדינה, שניהל את ההגנה בחרי-פות. אולם בנימיני נפטר בשלבי המשפט ובשלב הערעור בפני בית-המשפט העליון, מילא את מקומו עורך-הדין אשר לויצקי. ההגנה הסתמכה בעיקר על נקודות אלה:

● נסיון לערער את סיפורה של נעמי שטיין בטענה שהיא זיהתה במסדר-זיהוי את יעקובוביץ משום שהכירה אותו כאשר חס במקרה לעזרתה. הנסיון לערער סיפורה הסתמך בעיקר על עדותה במשטרה, ממנה נמחקו פרטים רבים, בה סיפרה תחילה כי הותקפה על-ידי שלושה אנשים ולא אחד.

● עדויותיה הראשונות של אמו של דניאל פקטורי, שהצליחה להוציא מבנה, לפני מותה, בעזרת תנועות יריים, כי אשתו שושנה נכחה במקום בשעת המקרה.

● נסיון לבטל את העדות הרפואית שמצאה זהות בין תאי הורע על גבי בגדי הנאנסת לבין אלה של יעקובוביץ. ההגנה הביאה בדיקה רפואית מאוחרת יותר שהי כחה כי ורעו של יעקובוביץ אינו עקר עקר העקרות בבדיקה המשטרית נבעה כתוצאה מהתרגשות יתר עקב מעצרו.

● הוכחת טיפול רשלני ובלתי מסודר מצד המשטרה בטיפול בתיק חקירות זה.

מקום הפשע
זוהי המדשאה בגן-מאיר בה נמצאו נעמי שטיין ודניאל פקטורי ברגע בו הותקפו במהלומות מקל, שכתוצאה מהן מת דניאל פקטורי. החץ מצביע על המקום בו בוצע הרצח, ואחרי אונס הנערה.

נעמי ודניאל לא הכירו זה את זה, למרות קירבתם, עד שלושה שבועות לפני המקרה. באותו לילה יצאו שניהם לטייל בגן-מאיר. לפי סיפורה של נעמי, שגנבה מפיה בליל המקרה, הם ישבו על הדשא לא רחוק מן במת-האבן של אותו גן. השעה היתה קרוב ל-12 כאשר הופיעו אלמונים מבין השיחים והלמו במוט-עץ על ראשו של דניאל ועל ראשה. שניהם ניסו לברוח. דניאל הצליח להגיע עד לדירת אמו ברחוב בוגרשוב 62. נעמי, לדבריה, הותקפה שנית על-ידי אל-מוני, נאבקה עמו במשך שעה וחצי, שב סופה הצליח האיש להתגבר עליה ולאנסה.

★★★
תמונות מארנקים גנובים

ד בריה חזר אליה המתקין כעבור מספר דקות והביא לה חלוק להתכסות בו. היא ביקשה ממנו להזעיק את מגידו-אדום והאיש עזב אותה שוב. כעבור זמן-מה חזרו אליה שני אנשים, ובעקבותיהם באה המשטרה אשר העבירה אותה לבית-החולים. דניאל פקטורי נפח את נשמתו למחרת היום. נעמי שטיין החלימה, הפכה לגיבורתו של משפט סנסציוני, היתה בו את חוטי השדרה לתביעה. כעבור יומיים עצרה המש-